

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **M. K.**, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2018 č. j. MPSV-2018/212421-914 a č. j. MPSV-2018/212056-914, o návrhu žalobce na přikázání věci jinému soudu,

t a k t o :

Návrh žalobce na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobu ze dne 10. 12. 2018 doručenou Městskému soudu v Praze žalobce brojí proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2018 č. j. MPSV-2018/212421-914 a č. j. MPSV-2018/212056-914 (dále jen „žaloba“). Dne 15. 1. 2019 byla žaloba postoupená Městským soudem v Praze doručena Krajskému soudu v Plzni a nadále vedena pod sp. zn. 16 Ad 6/2019.

[2] Dne 21. 2. 2019 podal žalobce ke Krajskému soudu v Plzni námitku podjatosti soudkyně JUDr. Aleny Hocké vztahující se k žalobě a dále k věcem vedeným pod sp. zn. 16 Ad 86/2018, 16 Ad 91/2018, 16 Ad 8/2019, 16 Ad 14/2019 a k další žalobě ze dne 3. 1. 2019 a dvěma žalobám ze dne 15. 2. 2019.

[3] Dne 14. 3. 2019 bylo žalobci Krajským soudem v Plzni zasláno poučení o možnosti podání námítky podjatosti soudce ve smyslu § 8 odst. 1 a 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) s tím, že ve věci žaloby bude rozhodovat soudkyně JUDr. Alena Hocká (zastupuje Mgr. Jana Komínková.).

[4] Dne 27. 3. 2019 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání vztahující se současně k věcem vedeným Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 16 Ad 86/2018, 16 Ad 91/2018, 16 Ad 6/2019, 16 Ad 8/2019, 16 Ad 14/2019, 16 Ad 22/2019, 16 Ad 23/2019, 30 A 3/2019, 30 A 7/2019, a k žalobě ze dne 15. 2. 2019. Žalobce v těchto

věcech namítá podjatost samosoudkyně JUDr. Aleny Hocké a brojí proti postupu Krajského soudu v Plzni, který při projednávání výše uvedených věcí zamítl několik návrhů žalobce na nařízení předběžných opatření, přičemž se domáhá, aby Nejvyšší správní soud „*všechny označené žaloby neprodleně projednal a vydal rozhodnutí*“, nebo aby byly „*přesunuty na nezávislý, nestranný a spravedlivý soud*“. Žalobce v tomto podání blíže popsal jen své důvody nesouhlasu se zamítnutím návrhů na nařízení předběžných opatření.

[5] Dne 2. 4. 2019 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání žalobce, kterým se na tento soud obrátil „*dle ust. § 9 odst. 2*“ s. ř. s. s odkazem, že Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné. Dle názoru žalobce Krajský soud v Plzni úmyslně a účelově zdržuje vydání rozhodnutí ve věci žaloby.

[6] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. může Nejvyšší správní soud věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.

[7] Delegace vhodná tak, jak ji definuje § 9 odst. 2 s. ř. s., představuje průlom do zásady zákonného soudce, vyjádřené v článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod tak, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. Místní příslušnost soudu určená procesními předpisy je tedy základní pravidlo, které je promítnutím dělby činnosti uvnitř soudní soustavy mezi jednotlivými články tak, aby věci byly projednávány tam, kde jsou nejlepší předpoklady pro jejich náležité projednání a rozhodnutí.

[8] V otázce tzv. delegace vhodné již existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Rozšířený senát se k tomuto institutu vyjádřil v usnesení ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, publ. pod č. Sb. NSS 305/2004 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), takto: „*Delegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci.*“

[9] Obdobný názor na věc již opakovaně zaujal Ústavní soud, např. v nálezu ze dne 2. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 938/10, dostupné z <http://nalus.usoud.cz/>: „*[Z]ásada zákonného soudce představuje jednu ze základních záruk nezávislého a nestranného soudního rozhodování v právním státě a podmínku řádného výkonu té části veřejné moci, která byla soudům ústavně svěřena. Dodržení obecných zákonných podmínek určení příslušnosti soudu je zárukou toho, že nedojde k libovolnému určování příslušnosti soudu, jehož cílem by mohlo být ovlivnění výsledku soudního rozhodování. Předpokladem přikázání věci z důvodu vhodnosti podle § 12 odst. 2 o. s. ř. je, aby pro takové rozhodnutí byly splněny podmínky v tomto ustanovení uvedené. Jak již Ústavní soud uvedl ve svých (citovaných) rozhodnutích, lze souhlasit s tím, že předpokladem uvedeného postupu je (typicky) existence okolností, jež umožňují hospodárnější a rychlejší projednání věci, či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější projednání věci jiným, než podle zákona příslušným soudem (náleží Ústavního soudu ze dne 7. 10. 1996 sp. zn. IV. ÚS 222/96, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 6, str. 201). Na straně druhé*

pokračování

Ústavní soud zdůrazňuje, že přitom je však třeba mít na zřeteli, že obecná místní příslušnost soudu, který má věc projednat, je zásadou základní a případná delegace příslušnosti jinému soudu je toliko výjimkou z této zásady, kterou je třeba vykládat restriktivně (nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2001 sp. zn. I. ÚS 144/2000, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 24, str. 281)“.

[10] Z výše uvedeného plyne, že delegace vhodná je pouhou výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit jen v ojedinělých a odůvodněných případech. Podmínky pro delegaci vhodnou je tedy nutno interpretovat restriktivně a výjimku z pravidla lze připustit pouze tehdy, je-li to z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či spolehlivější pro náležité posouzení věci. Jinými slovy, k základnímu důvodu musí přistoupit další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží ústavní zásadu zákonného soudce a soudu.

[11] Nejvyšší správní soud dospěl v nyní posuzované věci k závěru, že podmínky pro uplatnění institutu delegace vhodné splněny nebyly. Žalobce odůvodnil svůj návrh na delegaci vhodnou tím, že procesní soud úmyslně a účelově zdržuje vydání rozhodnutí ve věci žaloby, k čemuž blíže uvedl, že Krajský soud v Plzni odeslal žalobu k vyjádření žalovanému až dne 21. 1. 2019, protože ji „bez udání důvodu“ v období od 13. 12. 2018 do 21. 1. 2019 neprojednával. Vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 19. 2. 2019 pak měl Krajský soud v Plzni odeslat žalobci až 19. 3. 2019. Tyto žalobcem namítané časové okolnosti průběhu projednávání žaloby nesvědčí o tom, že by Krajský soud v Plzni žalobu neprojednával či úmyslně a účelově zdržoval vydání rozhodnutí, jelikož ji obdržel po postoupení Městským soudem v Praze až dne 15. 1. 2019 s tím, že již dne 21. 1. 2019 učinil ve věci procesní úkon zaslání žaloby k vyjádření žalovanému. Pokud pak žalobce namítá, že mu Krajský soud v Plzni doručil vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 19. 2. 2019 s měsíční prodlevou, je třeba zohlednit, že Krajský soud v Plzni 14. 3. 2019 společně s tímto úkonem spojil učinění úkonu poučení o možnosti namítat podjatost zákonného soudce. Krajským soudem v Plzni učiněné procesní úkony ve věci žaloby na sebe logicky navazovaly a směřovaly k vydání rozhodnutí ve věci. Nelze proto dospět k závěru, že by tento dosavadní postup úmyslně či účelově zdržoval vydání rozhodnutí ve věci žaloby.

[12] Ačkoli Nejvyšší správní soud vnímá, že se žalobce žalobou i dalšími výše uvedenými žalobami u Krajského soudu v Plzni naléhavě domáhá ochrany veřejných subjektivních práv v oblasti dávek státní sociální pomoci, pomoci v hmotné nouzi a podpory v nezaměstnanosti, dosavadní průběh řízení o žalobě ještě neodůvodňuje předpoklad, že řízení u jiného správního soudu bude hospodárnější, rychlejší nebo spolehlivější, a tak ani nepředstavuje relevantní důvod pro uplatnění institutu delegace vhodné. Nejvyšší správní soud přitom akcentuje, že toto rozhodnutí o návrhu žalobce na přikázání věci žaloby jinému krajskému soudu se týká výhradně právní otázky delegace vhodné a nijak nepředjímá ani neodůvodňuje rozhodování o žalobcem uplatněných námitkách podjatosti či v právních otázkách eventuálních dílčích průtahů jednotlivých řízení. Tyto právní otázky zůstávají tímto usnesením nedotčeny.

[13] Námitky žalobce o podjatosti soudkyně Krajského soudu v Plzni, JUDr. Aleny Hocké jsou zdejším soudem projednávány pod spisovými značkami Nao 61/2019, Nao 62/2019, Nao 63/2019, Nao 64/2019, Nao 65/2019, Nao 66/2019 a Nao 67/2019. V nyní

projednávané věci však není bez významu, že žalobce uplatnil námitku podjatosti i ve vztahu k žalobě, resp. zákonné soudkyni, a v důsledku toho je i délka projednávání žaloby ovlivněna rozhodováním Nejvyššího správního soudu o této námitce.

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že k delegaci vhodné žalobcem uváděné okolnosti nepostačují, musely by k nim přistoupit další důležité důvody, které by průlom do zásady zákonného soudu, jakož i do zásady trvání místní příslušnosti, odůvodnily. Existenci těchto okolností však v tomto případě neshledal, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

[15] Nad rámec návrhu žalobce na přikázání věci žaloby jinému krajskému soudu pak Nejvyšší správní soud dodává následující. Žalobce v podání doručeném dne 27. 3. 2019 navrhuje, aby Nejvyšší správní soud, uzná-li za vhodné, „*všechny označené žaloby neprodlené projednal a vydal rozhodnutí*“.

[16] Podle § 12 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud jako vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování tím, že rozhoduje o kasačních stížnostech v případech stanovených tímto zákonem, a dále rozhoduje v dalších případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem.

[17] Zákonná úprava příslušnosti Nejvyššího správního soudu na rozdíl například od obecné právní úpravy správního řízení nezahrnuje možnost tzv. atrakce věci, tedy možnost věc převzít a rozhodnout namísto příslušného správního orgánu, resp. soudu. Nejvyšší správní soud proto nemůže sám projednat žalobcem označené žaloby ani vydat rozhodnutí v těchto věcech namísto příslušného krajského soudu.

[18] Podobně Nejvyšší správní soud nemůže projednat argumentaci obsaženou v podání žalobce doručeném dne 27. 3. 2019, kterou brojí proti usnesením Krajského soudu v Plzni o návrzích na nařízení předběžných opatření ve věcech vedených tamním soudem pod sp. zn. 16 Ad 8/2019, 16 Ad 22/2019 a 16 Ad 23/2019. Proti takovýmto usnesením dočasné povahy totiž není kasační stížnost přípustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda
senátu